

سرآغاز با نام و یاد خدا

زمان

ویژه‌ی کودکان پیش از دبستان

تصویرگر: لاله ضیایی

مؤلف: مریم نوزرآدان



فهرست

۴	 مقدمه
۵	 روز، شب
۱۰	 صبح، ظهر، عصر
۱۴	 حالا، بعدازظهر
۱۷	 ترتیب و توالی روز و شب
۱۸	 ترتیب و توالی صبح، ظهر، عصر و شب
۱۹	 امروز، فردا، دیروز
۲۳	 دیر، زود
۲۴	 روزهای هفته
۲۸	 ترتیب و توالی کارهای هفته
۲۹	 فصل‌ها
۳۴	 ترتیب و توالی فصل‌ها
۳۵	 گذر زمان با حرکت سایه
۳۶	 زمان بزرگ شدن
۳۹	 مقایسه‌ی وقت‌ها

مفهوم زمان، یکی از مفاهیم دشوار برای کودک است، زیرا او نمی‌تواند زمان را ببیند و تا زمانی که گذر آن را احساس نکند، زمان را درک نخواهد کرد. به گفته‌ی پیاژه، زمان در کودک به‌طور ساده با مدّت زمانی که از ردیف‌های عملی برمی‌خیزد، آغاز می‌گردد. این امر در شروع دوره‌ی حسی و حرکتی با حرکات متوالی مانند بلند کردن دست و فروبردن شست در دهان صورت می‌گیرد. اما این زمان به ادراک در نمی‌آید، بلکه تنها در جریان عمل حس می‌شود. در پایان دوره‌ی حسی و حرکتی، زمان رشته‌ی پیوسته و نظامداری تشکیل می‌دهد که وقایع را به یکدیگر متصل می‌سازد. پس از آن، مفهوم زمان به تدریج با شناخت الگوهای ترتیبی و توالی وقایع به روال روزانه، هفتگی و فصلی، احساس می‌شود و رشد و تحوّل می‌یابد. همچنین زمانی که کودک متوجّه سرنخ‌هایی مانند طول سایه (که گذر زمان را نشان می‌دهد) می‌شود، باید یادآور شد که حافظه نیز نقش مؤثری در درک زمان دارد، زیرا کودک در احساس زمان باید ترتیب و توالی وقایع را به خاطر بسپارد. تحوّل یافتگی زمان تا حدود ۹ سالگی ادامه دارد، اگرچه به تفاوت‌های فردی نیز بستگی خواهد داشت. با استفاده از این کتاب، می‌توان تحوّل درک زمان را در کودک تسریع و تسهیل نمود.

درباره‌ی استفاده از کتاب

چنانچه ملاحظه می‌فرمایید، این کتاب به درک مفهوم زمان در کودک تکیه دارد و برای سنین ۴ تا ۶ سال نوشته شده است. پس هنگام آموزش هر مفهوم باید تأمل نمود و از درک و کاربرد درست آن در زندگی روزمره توسط کودک، مطمئن شد و صرفاً به پاسخ‌های کوتاه و کلیشه‌ای او اکتفا نکرد. اگر کودک را در طی سنین ۴ تا ۹ سالگی، به دقت متوجّه زمان و تغییرات آن نماییم، می‌تواند مفهوم زمان را به درستی درک کند. بنابراین، باید مطالب کتاب را بارها و بارها با کودک مرور نمود تا او ضمن درک درست زمان، در هر بازگشت، مفاهیم جدیدی را نیز کشف و درک کند. در گفتن زمان به ساعت که در کتاب آمده، منظور کاربرد ساعت است و این که برای انجام هر کاری در هر روز، وقت خاصی اختصاص داده می‌شود که با ساعت نظم می‌یابد. در عین حال، کودک با تمرین متوجّه خواهد شد که وقت در روز به زمان‌های کوچک‌تری که ساعت است، تقسیم می‌شود که طبعاً مانند احساس طول روز، هفته، فصل و ... باید گذر ساعت‌ها را نیز احساس کند. خواندن ساعت با یادگیری اعداد و جمع، با آموزش در دوره‌ی ابتدایی و گاهی به‌طور غیرمستقیم به وسیله‌ی کودک آموخته می‌شود.

به امید موفقیت – مریم نوزرآدان

در تألیف این کتاب، از کتاب: «اولین کتاب زمان من، نوشته‌ی کلر لولین» به عنوان منبع استفاده شده است.

صبح

به ترتیب، از بالا به پایین به تصویرها نگاه کن. داستانی که در آن اتفاق افتاده است را تعریف کن.



☀ در چه وقت از روز، این کارها را انجام می‌دهیم؟

روز، هر صبح با طلوع خورشید شروع می‌شود.

از بالا به پایین به تصویرها نگاه و آن‌ها را تعریف کن.



☀ معمولاً صبح‌ها چه کاری انجام می‌دهی؟

ظهر

داستان تصویرهای زیر را تعریف کن.



☀️ در چه موقعی از روز، ناهار می‌خوریم؟

مرّبی عزیز!

هنگام ظهر، کارهایی را که کودک از صبح تا ظهر انجام داده است، به ترتیب با او مرور کنید.

صبح، ظهر، عصر

داستان تصویرهای زیر را تعریف کن. سپس بگو هر تصویر به ترتیب داستان، چه وقت از روز را نشان می‌دهد.



☀ کارهای یک روز خود را تعریف کن. از صبح تا عصر چه می‌کنی؟

اول روز را صبح و آخر روز را عصر می‌نامیم. خورشید، صبح طلوع و عصر غروب می‌کند.

حالا، بعد از ظهر

مادر، کی به پارک می‌رویم؟ : حالا می‌رویم، لباس می‌پوشیم و بعد به پارک می‌رویم.



حالا، یک نقاشی بکش.

۱۴

مادر، کی برای من کتاب می‌خوانی؟ : بعد از ظهر برایت کتاب می‌خوانم. ناهار می‌خوریم، کارهایم را انجام می‌دهم و بعد با هم کتاب می‌خوانیم.



چه وقت‌هایی از روز، شیر می‌خوری؟

مربی عزیز!

در آخر هر روز، کارهایی را که کودک از صبح تا عصر انجام داده است، به ترتیب با او مرور کنید.

ترتیب (بعدی کدام است؟)

با دقت به تصویرهای زیر نگاه کن. کدام یک از دو تصویر کوچک پایین، کار یا عمل بعدی تصویرهای بالا را نشان می‌دهد؟ آن را علامت بزن.



☀ با توجه به جزئیات، دست و رو شستن خود را به ترتیب کارهایی که انجام می‌دهی، تعریف کن.

مربی عزیز!

کودک با انجام فعالیت‌های عملی مانند: نقاشی، بازی، نمایش دادن، گذر زمان را احساس خواهد کرد.

ترتیب (بعدی کدام است؟)

با دقت به تصویرهای زیر نگاه کن. کدام یک از دو تصویر کوچک، کار یا عمل بعدی تصویرهای بالا را نشان می‌دهد؟ آن را علامت بزن.



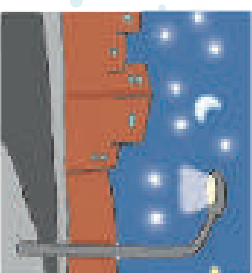
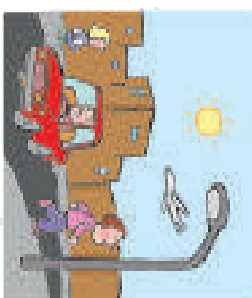
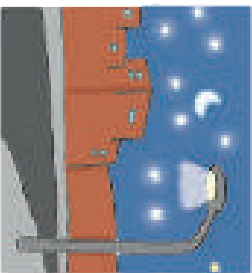
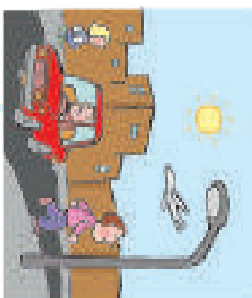
۱۶



تصوّر کن که عصر، یک مهمانی دوستانه داری. از صبح تا عصر چه می‌کنی؟ به ترتیب کارهایی را که انجام می‌دهی، تعریف کن.

ترتیب و توالی روز و شب

به الگوهای ترتیبی زیر نگاه کن، کشیدن شکل‌ها را ادامه بده و بگو تصویر بعدی کدام است.



.....



.....



.....

مربی عزیز!

توجه کودک را به توالی یا به دنبال هم آمدن روز و شب جلب کنید.

ترتیب و توالی صبح، ظهر، عصر و شب

به تصاویر هر ردیف نگاه کن و آن‌ها را به ترتیب از سمت چپ صفحه تعریف کن. بعد از آخرین تصویر، کدام یک خواهد آمد؟



مربی عزیز! توجه کودک را به ترتیب و توالی وقایع و کارهای روزانه‌اش جلب کنید.